І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 132. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го ЛИПНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 13, 1960 No. 132. VOL. LXVII.

ГОЛОВНИЙ ПРОМОВЕЦЬ НА ДЕМОКРАТИЧНІЙ КОНВЕНЦІЇ КРИТИКУЄ ВНУТРІШНЮ І ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ РЕСПУБЛІКАНЦІВ

КІЛЬКІСТЬ ГОЛОСІВ В КОРИСТЬ КЕННЕДІ ПОСТІЙНО ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ, І ЙОГО ПЕРЕМОГА ЗАПЕВНЕНА; СПРАВА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА ЩЕ НЕ ВИРІШЕНА

Лос Анджелес. — В першому дні Демократичної Номінаційної Конвенції промовляв головний промовець сенатор з Айдаго Френк Черч, який критикував республіканський уряд за його внутрішню і закордонну політику впродовж майже вісьмох років урядування. На початку своєї промови сен. Черч сказав, що цю країну зробили великою і могутньою демократичні великі президенти Томас Джеферсон, Андрю Джексон, Гровер Клівленд, Вудро Вилсон, Френклін Деляно Рузвелт, який був велетнем в ділянці гуманітарних реформ, і улюбленець народу Гаррі С. Труман. Черч пригадував, що республіканці завжди виступали проти демократичних програм: соціяльного забезпечення, мінімальної платні за годину праці, електрифікації сільських районів і будівельної програми, а тепер республіканці виступають проти того, щоб дати лікарську допомогу старшим особам. Світ стоїть перед загрозою жахливої атомової війни, бо є поділений на два великі бльоки: комуністичний і вільного світу, який очолюють ЗДА. Тому то ця країна мусить бути дійсно демократичною, щоб могти протиставитися комуністичній загрозі. В останніх роках ЗДА мають реакційний уряд, який не може з успіхом поборювати комунізм, будучи провідником світового вільного демократизму. Сенатор Черч твердив, що не є правдиве твердження республіканців, що вони дали добробут країні, бо з того добробуту не користають фармери, які мусять платити за добробут інших верств населення, головним чином підприємців. Прибутки фармерів від 1952 року зменшилися на 23%, хоч ціни на харчі постійно зростають. Уряд веде неправильну фінансову політику, бо високими відсотками утруднює ріст економіки. Коли порівняти сім років республіканського уряду з таким самим часом демократичного урядування Г. Трумана, то видко ту велику різницю між двома партіями. За президентури Трумана економіка країни зростала пересічно річно по 4,7%, а за уряду Айзенгавера цей ріст виносить пересічно по 2,3% річно. Черч казав, що ця країна не може дозволити собі на те, щоб ще впродовж 4-ох років нею керували республіканці зі своєю консервативною, противдемократичною програмою. Світ стасться однісю цілістю, і тому ЗДА не можуть замикатися в своїх кордонах. Постають нові держави в Африці і Азії, які потребують допомоги вільного світу, щоб до них не проникли вліз̀ливі комуністи, які своєю допомогою змагають до того, щоб запанувати над світом. Прем'єр СССР Хрущов під час свого побуту в ЗДА заявляв, що наші діти будуть під комуністичним правлінням. Бувши недавно в СССР Черч бачив, як там маси народу відвідували в Москві мавзолеум із тілами Леніна і Сталіна, які стали комуністичними святими. СССР — це єдина велика імперія, яка постала в цьому віці. „Метода цього росту — це підбої з середини і ззовні; в жадній комуністичній країні нарід не має права свобідно висловлювати свою волю, в жадній комуністичній країні немає свобідних виборів". Тепер ця комуністична тиранія поширюється на Середньому Сході і в Африці. Комуністи опанували ⅓ світу в 15-ох роках. Перед ЗДА стоїть велике і відповідальне завдання: втримати мир у світі і дати народам волю. Труман діяв в тому напрямку через плян Маршалла і через допомогу народам в боротьбі проти комунізму. Уряд Айзенгавера не йшов цими слідами, він підтримував Перона, диктатора в Венесуелі Переза Хіменеза, Батісту на Кубі і Франка в Еспанії та диктатора Юґославії Тіта. Америка мусить пробудитися зі сну, і в нових виборах вибрати демократичного президента та демократичний Конґрес, який зможе виконати ту велику ціль, що стоїть перед ЗДА. Тимчасом за кулісами Конвенції в першому її дні йшли торги за голоси делеґатів. Массачусетський сенатор Ф. Джан Кеннеді має вже стільки голосів, що його вибір є запевнений і то вже в першому голосуванні, бо сенатор Гомфрі звільнив своїх делеґатів, які тепер зможуть віддати свої голоси на Кеннеді. Подібно зробив і пенсилвенійський губернатор Лоренс. Покищо ще не є вирішена справа віце - президента. Кеннеді має в цій справі конферувати з партійними провідниками. В другому дні Конвенції сесія починається в 7-ій годині ввечорі за східнім часом молитвою грецького єпископа Діметріюся.

Головний промовець Демократичної Конвенції сенатор Френк Черч з Айдаго промовляє до учасників Конвенції в першому дні її тривання.

Сенатська підкомісія домагається приспішити продукцію бомбовиків Б-70

Вашингтон. — Сенатська підкомісія готовости вимагає, щоб уряд приспішив продукцію далекосяжних бомбовиків типу Б-70, які летять із швидкістю більшою від звуку. На думку цієї підкомісії ці бомбовики є потрібні для оборони ЗДА, хоч тепер вже продукують ракети і керовані стрільна, які летять на далеку віддаль із великою швидкістю. Бомбовики типу В-52 в кількох роках будуть перестарілі, і тому треба б збільшити продукцію новіших бомбовиків типу Б-70. Президент Айзенгавер вимагав на продукцію бомбовиків Б-70 $75 мільйонів долярів, але Конґрес збільшив цю суму на $290 мільйонів, і рекомендував приспішити досліди в цій ділянці озброєння. Голова цієї підкомісії сенатор Линдон Б. Джансон заявив у звіті, що ЗДА мусять мати більше модерної зброї, керованої людиною, це значить літаків, бо не можна обмежитися тільки до керованих ракет. Бомбовики, на думку сенатора, мають ширше застосування як керовані ракети, бо вони можуть зміняти свої лети. Вдосконалення бомбовиків Б-70, як гадає Джансон, допоможе поліпшити цивільні транспортові літаки, які летять зі швидкістю більшою від звука.

МІСТО ШИКАҐО ВІДЗНАЧУЄ ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ ВЕЛИКОЮ МАНІФЕСТАЦІЄЮ

Шикаґо. — Місто Шикаґо буде одним із ряду великих міст ЗДА, що під час Тижня Поневолених Націй, проголошеного в цьому році на час 17го до 23-го липня, великою, масовою маніфестацією та в інший спосіб виявлять свою симпатію і солідарність з народами, поневоленими комунізмом поза залізною заслоною та з їх змаганнями за свободу. Напередодні конвенції Республіканської партії що відбуватиметься цим разом в Шикаґо, окремий Комітет Тижня Поневолених Націй на місто Шикаґо скликує на суботу 23-го липня, год. 2-га пополудні, в Ґренд Парку (бл. озера Мішиґен) велике Маніфестаційне Віче, на якому промовлятимуть сенатор з Іллиной — Е. Діркзен, кол. конгресмен — Ш. Керстен, о. Л. Бравн, священик, що перебував в Москві 12 років після 2-ої світової війни, один із представників поневолених народів і ін. Можливим є також виступ когось із визначних членів федерального уряду у Вашинґтоні, що тоді прибудуть на Конвенцію Республіканської Партії. Комітет Тижня Поневолених Націй в Шикаґо очолюють, як почесні голови, губернатор стейту Іллиной — Вілліям Страттон та мейор міста — Ричард Дейлі. На чолі Ділового Комітету, до якого увійшли представники різних віровизнань, поважних організацій міста та різних національних груп, в тому й української, стоять видавець Генрі Реґнері, як голова, І. Дужанський, відомий наш громадський діяч, полк. Джек Рейлі — як представник міста Шикаґо — як заступник голови, п-ні Стілвел Конне — як екзекутивна секретарка та Е. Ладж — скарбник. Окрема Комісія, очолювана п. У. Целевич і ґен. А. Гілтоном, підготовляє виступ на маніфестації різних національних груп у їхніх національних строях та під національними прапорами. Під час цілого Тижня заплановано також виступи представників різних національних груп в родіо і телевізії з інформаційними доповідами та інтерв'ю на тему ситуації поневолених народів поза залізною заслоною і їх визвольних змагань. Крім цього будуть виступи артистичних груп різних національностей на телевізійних програмах. Минулого четверга відбулося окреме засідання Комітету Тижня Поневолених Націй міста Шикаґо з представниками різних національних груп та американських організацій в Сіті Голл, де, після відчитання проклямації мейора міста Р. Дейлі у справі цього Тижня, нарада, під проводом містоголови Комітету п. І. Дужанського, устійнила остаточно проґраму цілого Тижня. У склад Ділового Комітету від української групи увійшли м. і. також п-ні М. Шпікула — дружина головного радиого УНС., та д-р К. Кохно.

В найближчому часі очікується видання проклямації Ґовернора Стейту Іллиной і його заклику до відповідного відзначення Тижня Поневолених Націй в стейті Іллиной. Шикаґівська українська громада створила спільний Комітет, зложений з різних організацій для піддержання зусиль загального Комітету в організації Тижня Поневолених Націй на терені міста Шикаґо і Іллиной. Очікується, що українсько-американська спільнота Шикаґо і околиці візьме масову, поголовну участь у Маніфестації Тижня Поневолених Націй в Шикаґо, щоб спільно з іншими національними групами та американською суспільністю виявити свою солідарність із змаганнями за свободу українського та інших народів поза залізною завісою.

Ґейтс заявляє, що ЗДА дуже добре підготовані, щоб вести будь-де малу війну

Вашинґтон. — Секретар оборони в інтерв'ю на телевізії з сенатором-республіканцем Кеннетом Б. Кітінґом із Ню Йорку заявив, що ЗДА є „дуже добре приготовані на те, щоб кожної хвилини вести так звану малу війну, де б вона не вибухла". Збройні сили ЗДА є розташовані по всіх частинах світу, і вони можуть негайно з'явитися в кожному місці, де б їх було треба. Ґейтс заявив, що департамент оборони скористає з тієї суми $700 мільйонів, на яку Конґрес збільшив видатки на оборону країни, і старатиметься приспішити продукцію деякої зброї. Конґрес збільшив видатки на ракети „Поляріс", призначені на поборювання ворожих підводних човнів, і на продукцію більшого числа важких далекосяжних бомбовиків, які летять із скорістю більшою від звука. Перед ухвалою Конґресу Ґейтс заявляв згідно з твердженням президента Айзенгавера, що запроектовані видатки урядом на оборону є вистарчальні, і не є треба їх збільшувати.

В АМЕРИЦІ

● **Саме перед конвенцією** демократи видали свою працю під заголовком „Книга про факти Демократичної партії в 1960-му році", в якій говориться про успіхи цієї партії в 1960 р. і критикується працю республіканського уряду, називаючи його „нездібним, несправедливим і інертним".

● **Голова стейтового відділу Конґресу Індустріяльних Організацій Луїс Голлендер** заявив, що робітництво не хоче республіканського уряду, але демократи не сміють вибирати Адлея Е. Стівенсона на кандидата на президента, який вже два рази програв вибори. Демократи повинні найменувати „нову людину з новим обличчям і новою проґрамою", якщо хочуть виграти вибори. „Такою людиною, на думку Е. Голлендра, є сенатор Джан . Кеннеді".

● **Комісар пожежної сторожі в Ню Йорку Едвард Ф. Кавана** ствердив у звіті міській раді, що в 1959 році втому місті було 56,629 пожеж, а в 1958 році те число виносило — 48,101. Поза будинками було 31,609 пожеж, а в будинках — 24,920. В пожежах згинуло 124 особи, а поранених і попечених — 605 осіб.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТАК, ЩО ПРОПАВ БУВ НАД АРКТИКОЮ, ЗНАЙШОВСЯ: ЙОГО ЗБИЛИ СОВЄТИ

ЧОТИРИ ЛЕТУНИ ІЗ ЗАЛОГИ ЗАГИНУЛИ, ДВОХ ВРЯТУВАЛОСЯ І ЇХ СУДИТИМУТЬ В СССР ЗА ШПИГУНСТВО

Москва. — Згідно з повідомленням московського радіо, Совєти збили американський літак над Морем Барента, на північ від Скандинавії та СССР, і взяли в полон двох летунів, що залишилися в живих із цілої 6-членної залоги літака. Був зістрілений цей літак ще 1 липня ц.р., як подає московське радіо, він мав вилетіти із одної з баз у Великій Британії і летів потім понад норвезьку територію. Совєтський уряд переслав З'єдиненим Державам Америки ноту з протестом проти „порушення літаком суверенности совєтської території" і водночас із цим вислав протести британському і норвезькому урядам за те, що вони дозволили на лет цього літака. Врятовані і схоплені Совєтами летуни будуть суджені совєтським судом „з усією суворістю совєтських законів". Командування летунських збройних сил ЗДА подало у зв'язку з цим повідомлення, що розвідувальний американський літак RB-47 пропав без вісти ще 1 липня ц.р. і були побоювання, що він зазнав аварії поблизу совєтського побережжя. Шлях визначеного йому лету з Великої Британії попри Норвеґію ішов понад морськими просторами. Літак був висланий з метою картографування арктичних просторів, і не заторкував цілком совєтської території. В розшуки за цим літаком було вислано 20 американських і союзних літаків і свою поміч в цьому розшукуванні обіцяли були навіть Совєти, заявляючи, що вони висилають на допомогу прибережний сторожевий човен. Але західні рятувальні команди цього човна так і не зустріли. В часі, як літак пропав, не було ніяких даних на те, що він летів над совєтською територією. Остання, закомунікована залогою, позиція літака становила 73.30 ступнів північної ширини і 35.00 східньої довжини. Представники американського летунського командування у Вісбаден в Західній Німеччині виключають, щоб літак порушив совєтську територію і здогадуються, що він був перейнятий і зістрілений перехоплювачами із совєтських летунських збройних сил в час, як він летів поблизу совєтської території. Совєтські протестні ноти проти „порушення" цим американським військовим літаком совєтської території були вручені міністром закордонних справ СССР Андреєм Ґромиком представникам амбасад ЗДА, Вел. Британії і Норвеґії. В ноті до ЗДА стверджено, що знайдено тіло тільки одного із членів залоги — капітана Палма і що доля трьох інших членів залоги невідома. Залишилися живими і находяться в совєтських руках: лейтенант летунства Фріман Олмстед з Елмайри, Н.Й. і лейтенант Джан Р. МекКон з Тонґанокс в Кензас. В ноті стверджено теж, що літак був „перейнятий" літаками із совєтської протилетунської оборони в час, як летів „у напрямку границі Совєтського Союзу" і що совєтські перехоплювачі були вислані з метою зупинити цей літак перед влетом над совєтську територію.

ЗДА ВИКЛЮЧАЮТЬ КУБУ З „ПЛЯНУ АЙЗЕНГАВЕРА" ШИРОКОЇ ДОПОМОГИ КРАЇНАМ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Президент Айзенгавер разом із державним секретарем Крістіяном А. Гертером (праворуч) інформують учасників пресової конференції в Нюпорті, Р. Ай. про справи зв'язані із взаєминами між ЗДА і Кубою.

Нюпорт, Ровд Айленд. — Президент Айзенгавер, що перебуває тут на вакаціях, відбув минулого понеділка, 11-го липня, пресову конференцію, на якій поінформував про свій широкий плян господарської допомоги країнам Південної Америки, але рівночасно заявив, що Куба буде виключена з того пляну, якщо не змінить свого відношення до З'єдинених Держав. У приготованій наперед, написаній заяві президент Айзенгавер з'ясував загальні напрямні того нового пляну американської допомоги потребуючим, цим разом південно-американським країнам, даючи виразно до зрозуміння, що пляном не будуть охоплені ті країни, що намагаються дістати або прийняли допомогу від Совєтського Союзу. Айзенгавер у заяві та опісля у відповідях на запити подав такі загальні напрямні нового пляну:

— Хоч до Конґресу буде внесений законопроєкт у справі деяких додаткових фондів до тих уже схвалених ним 100,000,000 долярів річно, що призначені на допомогу південно-американським країнам, новий плян базуватиметься головно на заохоті до приватних американських інвестицій в тих країнах та на створенні нових інституцій, що позичатимуть гроші на такі інвестиції;

— Головною метою пляну буде допомога мешканцям південно-американських країн придбати кращі доми, набути землю і управляти її і цим поліпшити свою життьову стопу;

— Передумовою успіху нового пляну вважає Айзенгавер охоту і готовість самих потребуючих націй поліпшити свою долю співпрацею з іншими.

Президент був здержливий у відповідях на запити відносно Куби, кажучи, що він не вважає за потрібне додавати щонебудь до того, що було сказане на попередній конференції у зв'язку з погрозами Хрущова бомбардувати Америку далекосяжними ракетами на випадок одвертого конфлікту між ЗДА і Кубою. У відповідь на запит, що плянують ЗДА на випадок заповідженої вже кубинської вимоги перебрати американську морську базу на Кубі, президент заявив, що він дасть відповідь тоді, як таку вимогу одержить офіціяльно. Він також потвердив свою попередню заяву, що ЗДА не стерплять контрольованого міжнародним комунізмом режиму в західній гемісфері.

У ВІННІПЕҐУ ВІДБУВСЯ XII-ий СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

Вінніпеґ. — 3 липня ц. р. відбувся тут один із найбільш численних досі Соборів Української Греко - Православної Церкви в Канаді з участю яких 300 делеґатів. У соборі взяли участь всі єпископи цієї Церкви: Владика Іларіон — Митрополит Вінніпеґу і всієї Канади, Владика Михаїл — Архиєпископ Торонта і Східньої Канади і Владика Андрей — Єпископ Едмонтону і Західньої Канади. Почесним головою Собору був Митрополит Іларіон, а діловими предсідниками о. мітрат Володимир Слюзар з Монтреалу, о. прот. Дмитро Фотій з Торонта, а з світських — адв. Петро І. Лазарович з Едмонтону та Іван Д. Стратійчук з Ріджайни. Секретарювали: о. Григорій Удод з Вестлак, Алта, о. Д. Лучак з Ошави, Онт., адв. В. Стасів з Форт Вілліяму та Дмитро Пригорницький з Торонта. Усіх священиків на Соборі було около 80 з усіх 90, що їх Церква має під цюпору. Були репрезентовані всі церковні громади. Собор одноголосно перевибрав о. д-р С. В. Савчука головою Президії Консисторії, яка є виконавчим органом Церкви, та вибрав 18-членну Консисторію, яка збирається на наради раз у рік і головою якої є Митрополит. Повний склад Консисторії, яка має діяти до наступного Собору, що нормально повинен відбутися в 1965 році, є такий: о. д-р С. В. Савчук, о. Володимир Слюзар, о. Петро Самець, о. Т. Ковалицин, о. Михайло Боднарчук, о. Василь Федак, о. Сергій Герус, о. Михайло Фик і о. С. П. Симчич. Світські члени Консисторії: Петро І. Лазарович, Юліян Стечишин, Іван Г. Сирник, Василь І. Сарчук, Петро Міськів, проф. Василь Іванис, д-р С. Шмильський, Іван Д. Стратійчук і Богдан Панчук. Всі Владики входять до Консисторії правом свого становища і головою повної Консисторії є правлячий Єпископ. Після молитви, вибору президії, різних комісій, та доповідей трьох Владик, в яких Владики з'ясували теперішній стан Церкви, її потреби та зріст за останні роки, Собор вислухав звіту голови Президії Консисторії о. д-ра Савчука про господарський

(Закінчення на сторінці 4-ій)

Становище ЗДА і відповідь на совєтську ноту будуть проголошені після основного розгляду справи зістріленого літака

Вашинґтон. — Офіційні урядові і військові чинники ЗДА у Вашинґтоні стримуються від будь-яких коментарів і заяв у справі зістріленого Совєтами літака, вичікуючи на основний розгляд цілої справи та її обставин і на рішення през. Айзенгавера, який, згідно із заявою пресового секретаря Джеймса Гаґерті, не дозволить на ніякі виступи й відповіді, поки ціла справа не буде ґрунтовно просліджена і з'ясована. Стримуються ЗДА від коментування справи і від відповіді на совєтську протестну ноту з огляду на брак офіційних повідомлень, бо американський уряд не одержав досі ще тексту совєтської ноти, ані потрібних вияснень й інформацій від американської амбасади в Москві. Тон совєтських нот, проголошених в уривках московським радіом, вказує на намагання Совєтів використати зістрелення цього літака для нових обвинувачень і нової кампанії проти ЗДА. В заявах, проголошених командуванням летунських збройних сил ЗДА, стверджується тільки, що американський літак мав на меті законне картографування морських теренів на інтернаціональних водах в арктичних околицях, на північ від Норвеґії й европейської частини Совєтського Союзу. Інші військові чинники ЗДА стоять на становищі, що ніякого перелету над совєтською територією не було і що тому теж не було ніякого „порушення суверенности совєтської території". Справа із зістріленням американського літака RB-47 викликала деяке занепокоєння в публичній опінії Великої Британії і Норвеґії, яка побоюється нового напруження міжнародної ситуації. Норвезький уряд заперечив, щоб цей літак користувався під час свого лету повітряним шляхом понад норвезькою територією.

У СВІТІ

● **Два мільйони індійських службовців й урядовців** домагаються підвищення заробітних платень і загрозили започаткуванням страйку в дні 11 липня, якщо їхні вимоги не будуть прийняті урядом. Президент Індії Прасад, бажаючи вплинути на провідників страйку, проголосив, що він готовий задоволитися зменшеною на половину президентською платнею, яка становила досі 5,000 рупій, або 1000 долярів.

● **Султаном Келянтану**, одної із найбільш відокремлених держав Маляйської федерації, що граничить із Сіямом, проклямовано 42-літнього Ібрагіма, сина померлого дня 9 липня ц. р. султана.

● **Проголошення незалежности Кипру**, або Кипрський День Незалежности вирішено відбути дня 16 серпня, шість місяців пізніше, як це було встановлено в Лондонськім і Цюрихськім договорах між Кипром і Великою Британією. Комуністи й інші ліві партії започаткували демонстрації проти існування британських мілітарних баз на Кипрі.

● **Підтримувана урядом Південно-американська** Установа Довір'я почала організувати широку допомогу для европейських втікачів із Конґо, в проґраму якої входить теж поселення втікачів на території Південно Африки.

● **Совєтський Союз почав доставляти нафту для** восталис унезалежнених країн Африки.

● **Італійські нуклеарні науковці і дослідники** заплянували на 11 і 12 липня ц. р. дводенний страйк для запротестування проти інерції уряду в ділянці нуклеарних дослідів і проти втручання політичних чинників і приватних підприємців у їхню дослідну працю. Працюватиме тільки обслуга атомових реакторів.

● **Індіянське плем'я чіппева** в стейті Міннесота внесло до Об'єднаних Націй петицію, домагаючися членства в цій міжнародній організації, бо на основі договорів його територія є незалежною державою.

● **У Мейрінґен у Швайцарії** згинуло п'ять британських туристів і 13 було поранених внаслідок зудару їхнього автобуса із швайцарським поїздом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Вуличник в ролі диктатора

„Одноособовою вуличною товпою" назвав „Ню Йорк Таймс" совєтського диктатора Нікіту Хрущова у зв'язку з його новими погрозами бомбардувати Америку далекосяжними атомовими ракетами на випадок загострення конфлікту між ЗДА і режимом прокомуністичного кубинського диктатора Фіделя Кастра. Останні події справді потверджують не тільки вуличний характер Хрущова і його кубинського партнера Кастра, але й величезну загрозу для світу від того „одноособового натовпу".

Події розвиваються швидкими темпами, почунаючи від попереднього кінця тижня. Насамперед уряд Кастра сконфіскував дві американські і одну англійську рафінерії за те, що вони відмовилися дестилювати споваджувану на Кубу совєтську нафтову ропу. У відповідь на це Конгрес ЗДА схвалив закон, уповноваживши Президента країни до відповідних економічних санкцій проти таких і подібних ворожих актів уряду Кастра. Президент Айзенгавер, користуючись цим законом, зменшив квоту закупів кубинського цукру на 700,000 тонн, тавруючи рівночасно ворожі виступи Кастра і попереджаючи, що ЗДА, згідно із своїми договірними зобов'язаннями з іншими країнами західньої гемісфери, „не стерплять встановлення там контрольованих міжнародним комунізмом баз".

Це дало притоку до чергового виступу Хрущова з погрозою бомбардувати Америку і рівночасно до виступу кубинського президента Дортікаса, який в імені захворілого диктатора Кастра загрозив перебранням контролі над американською морською базою на Кубі. Обидва виступи мали під кожним оглядом „вуличний" характер. Інакше бо годі назвати погрозу бомбардувати країну за те, що вона не хоче купувати цукру в другої країни, як і перехвалки та погрози маленького диктатора великому сусідові за те, що він обстоює свої права. Проте, на вибрики кубинської диктатури можна було б і не звертати уваги, якби вони не були виявом виразної інтриги саме тієї безвідповідальної „одноособової" товпи в Кремлі, що втратила нерви, а з тим і контролю над своїми словами. Зірвання паризької вершинної конференції, занапащення женевської роззброєневої конференції та сипання погрозами супроти Італії, Австрії, Німеччини і Америки — все це створює нову ситуацію, являє нову загрозу, якої аж ніяк не можна легковажити, навіть під час передвиборчих партійних конвенцій і бейзболового сезону.

Америка цієї загрози не легковажить. Наявним доказом цього може бути факт, що президент Айзенгавер, негайно після проголошеної Хрущовим погрози, перервав свій кінцевотижневий відпочинок і покликав на нараду державного секретаря Гертера. Справа бо дуже серйозна, якщо в гістерію впадає диктатор з необмеженою владою. А його нинішня гістерія може завтра перетворитись у божевілля. Америка не втрачає нервів, — здаючи собі справу, що з дійсністю треба рахуватись, що треба постійно бути в стані поготівля, як би вона не розвивалася. Це стосується до всіх разом і до кожного з нас зокрема.

Трудні години незалежности

Свобода — незалежність якоїсь країни чи народу не дається легко. Здобута не раз кривавими зусиллями і важкими жертвами цілих поколінь, незалежність вимагає часто ще більше зусиль і жертв цілого народу, щоб її вдержати, щоб упорядкувати й утривалити буття народу в незалежній уже державі.

Трудними можуть бути перші дні, тижні, місяці, а то й роки новоствореної незалежної держави, не тільки з огляду на зовнішню загрозу і небезпеку. Непоборні труднощі виникають часто передусім із внутрішніх причин, непідготованости народу до незалежного життя, з його політичної невироблености, з неспроможности опанувати пристрасті, підпорядкувати інтереси одиниць чи груп інтересам цілости.

Характеристичним прикладом початкових внутрішніх труднощів, що їх доводиться переживати й перемагати новим державам, можуть бути дві африканські республіки, що в перших днях липня ц. р. започаткували своє незалежне існування — колишня бельгійська колонія Конго і Сомалія, яка досі була під італійським протекторатом.

Гарматною ясою, штучними вогнями, танками і співом відзначало населення Сомалії день народження своєї державної незалежности, започаткований одну хвилину по півночі 1-го липня. Урочисті святкування були заплановані на сім днів — до 7-го липня ц. р. Але ще не пролунав гомін гармат, овацій і співів, як країну почали розривати внутрішні суперечності: вулиці опанували своїми демонстраціями опозиційні до уряду нової республіки партії, прихильники єгипетського Нассера і політичної та державної злуки з Об'єднаною Арабською Республікою, перериваючи, а то й унеможливлюючи проведення інавгураційних урочистостей. Коли ж до цього додати економічні труднощі звільненої з-під італійського протекторату країни і дошкульний брак людей для адміністраційного і дипломатичного апарату, то образ „трудної години" Сомалії стане ще яскравішим.

У ще бурхливішій ситуації опинилася новостворена Республіка Конго, урочистість проголошення незалежности якої відбулася 30-го червня з великою пишнотою, промовами й аплявзом керівників нової держави і запрошених гостей. Але вже на четвертий день після цих урочистостей конгійські війська були змушені розганяти демонстрацію племени Мунонго в Кохвілгатвілі, яке домагалося встановлення для нього окремої провінції в рямцях нової республіки. При цьому впало трупом десять осіб, а яких двадцять було поранено. На другий день у південних областях республіки почалися заворушення, викликані тубільними вояками, які вимагали усунення бельгійських старшин і репатріяції бельгійських військ. Щоб встановити порядок, уряди окремих областей звернулися до бельгійського командування за поміччю, внаслідок чого на пацифікацію збунтованих військових з'єднань, які почали тероризувати біле населення, вислано бельгійських парашутистів. Вислід: нові трупи, нові десятки ранених.

Як стверджують політичні обсерватори, Республіка Конго б'ється в тяжких конвульсіях хаосу й анархії, ніби велике тіло без голови. Публічне життя і комунікація спаралізовані, достава харчів загрожена і над усім висить привид терору. І знов же країна не має потрібних кадрів, щоб повести адміністрацію, індустрію й інші ділянки публічного життя.

Було б несправедливістю обвинувачувати уряди й народи обидвох новостворених республік у неспроможності чи невмінні організувати державне життя, вдержати й забезпечити незалежність своїх країн. Занадто важкою була неволя, занадто дошкульними умовини колоніяльної відсталости й упослідження, в яких мусіло жити населення цих країн. Та й одержали вони свою незалежність досить непідготовано.

Але, зважаючи на довголітнє й глибоке бажання цих народів визволитися з фізичної неволі і жити справжнім вільним та незалежним життям, треба сподіватися, що початкові труднощі, хаос й анархія будуть переможені, і що визволені з колоніяльного становища народи перетривають трудну годину і встановлять незабаром тривкий лад у своїх країнах, базований на „уряді народу, через нарід і для народу".

I. Світ

ПЕРСПЕКТИВИ ЯПОНІЇ

II

У цій нашій статті спробуємо дати нарис перспектив Японії, найбільш розвиненої азійської країни, і насвітлити її ролю в обороні вільного світу проти комунізму, який намагається в першу чергу знищити свободу в Азії, щоб мати повну контролю її матеріяльних ресурсів і підпорядкувати собі колосальну людську масу того континенту.

Без Азії комуністична війна проти свободи та незалежности народів ніколи не буде рішальною, а тому, хоч Москва та червоний Китай мають значні ідеологічні розходження і ці розходження можуть привести до поважних конфліктів, їх цілі однакові і спільність їх дій на певний час гарантована.

У боротьбі за опанування Азії комуністи не матимуть рішального успіху доти, поки Японія є спільником Америки та інших вільних країн. Її розвинена індустрія, жвава міжнародна торгівля та великі можливості дальшого економічного розвитку роблять країну Сходячого Сонця арбітром у боротьбі двох світів в Азії.

Консервативна маса японського селянства, що дістала в своє повне розпорядження землі, які протягом століть були власністю феодалів, не хоче більше експериментів у політиці, які можуть загрожувати її добробутові, а рівночасно наслідки останньої війни, зокрема роля в тому військовиків, насторожують селянство проти всього, що може повторити недалеке минуле.

Країна має, як ми вказували в попередній статті, значну кількість розчарованого студентства, незадоволеної інтелігенції, головно вчительського персоналу і низько оплачуваного робітництва. Така ситуація забезпечує лівим, зокрема троцькістам, зосередженим в організації Зенгакурен, успіхи в їх діяльності.

Організація Зенгакурен розбудована на принципах, на яких виховувано колись групи камікадзе, хоч з цілковито протилежними цілями. Її виступи проти прем'єра Кіші та проти американсько-японського договору, зокрема проти приявности американських військ в Японії, мають гостре шовіністичний характер, подиктований анархістичними цілями розвалити існуюче, щоб потім „будувати" все спочатку, але як будувати, про це члени цієї організації самі не знають. Рівночасно вони хочуть, щоб Японія нав'язала близькі взаємини з червоним Китаєм і СССР в надії, що це сприятиме торгівлі, а значить і піднесенню добробуту країни, хоч рівночасно вважають Хрущова зрадником марксизму.

Партія соціялістів, на чолі з їх лідером Асанума, яка по закінченні війни була на вершку своїх успіхів, а тепер чимраз більше втрачає впливи, також була причетна до недавніх бурхливих демонстрацій. Отже, так само, як комуністична партія, вона не може мати надій на перемогу в демократичних виборах і тому хоче передусім зліквідувати існуючу систему.

Ліберал - демократи, партія прем'єра Кіші, мала успіхи в кожних виборах протягом останніх років. Навіть у травні, коли відбувалися перевибори до Верхньої Палати в провінції Кумамото і коли договір безпеки із ЗДА вже стояв у програмі, партія ця дістала 74% голосів, супроти 20% голосів опозиції.

Протиурядова акція велася з надзвичайною пляновістю і прийняли в ній участь, крім організації Зенґакурен, різні комуністичні, прокомуністичні та не комуністичні організації, за спинами яких стояла, очевидно, Москва і почасти червоний Китай. Уряд не мав формальної сили спаралізувати цієї акції, бо, як твердить знавець справ Гаррі Керн, колишній редактор відділу закордонних справ в журналі „Нюзвік", в американських реформах 1946/47 рр. не передбачено всіх їх можливих наслідків і, органезація Соґіо, всеробітнича юнія, підпала під контролю комуністів, хоч їх там незначна меншість.

Кабінет Кіші існуватиме ще певний час, щоб перевести в країні нові вибори. П. Кіші не оголошував прилюдно, коли він піде на димісію. Гадають, що вибори відбудуться восени. Ліберал - демократична партія має багато чого доброго сказати виборцям, бо країна керована ліберал-демократичним урядом досягла небувалого добробуту, а новий американсько - японський пакт — основна причина демонстрацій — далеко вигідніший для Японії як був попередній. Крім того новий пакт дає Японії повну ґарантію безпеки щодо нападу, тоді як без цього пакту вона була б здана на ласку-неласку Москви і червоного Китаю. Населення Японії в своїй більшості обурене хуліганськими виступами демонстрантів і прекрасно знає, що то за люди, ті демонстранти, і що станеться з країною, якщо вони переберуть контролю у свої руки.

Японські продукти промисловости знаходять в інших країнах чимраз більший збут, японські науковці та інженери здобувають у міжнародному світі щораз більший авторитет. Лише за останні роки японські корабельні спустили на воду десятки величезної посмности кораблів, серед них кілька найбільших для транспорту нафти. Отже, Японія має перед собою широкі експортові можливості, що забезпечують розвиток її промисловости, піднесення добробуту зайнятому в ній робітництву і дальший зріст культурного рівня всієї країни.

В культурній ділянці японці досягли великих успіхів. Літературні твори японських авторів перекладаються на европейські мови і знаходять серед чужинецьких читачів дуже великий попит з огляду на свою оригінальну тематику та її трактування. Японська кінопромисловість випродукувала світової слави фільми „Рашамон", „Брама ненависти" і „Сайонара", накручений за романом американського автора Мітчинера.

Японці з їх досконалим розумінням азійської ментальности є дуже важливим чинником у розвиткові країн Азії, які ще 15 років тому були колоніями. Сьогодні Японія відіграє щораз більшу ролю у боротьбі за душу „молодих" держав, які мають за своїми плечима довгу історію. Поруч Німеччини в Европі, Японія творить найсильніший бар'єр проти комунізму. Треба сподіватися, що демонстрації, які потрясли цією країною, приведуть до ще більшої консолідації її народу, до усунення тих причин, які породили ті демонстрації, і майбутній уряд, ідучи шляхом дійсної демократії, заповнить духову порожнечу, яка витворилася у певної частини населення після останньої війни.

АРХІТЕКТ ДЕМОКРАТИЧНОЇ КОНВЕНЦІЇ

Найбільш зайнята, заклопотана й втомлена людина під час теперішньої Демократичної Конвенції в Лос Анджелесі — це її менаджер, Леонард Рейнч. На його плечах лежить увесь тягар відповідальности за організаційне, технічне та пропаґандивне влаштування цього політичного збору, що його деякі злобні язики охрещують як видовище, „шов". Уже тепер звеличники цього здібного архітекта Конвенції ставлять його в кандидати на майбутнього крайового провідника Демократичної партії, бо він якнайкраще підготовив Конвенцію. А це не легке діло, бо більше як рік днями й ночами трудився Л. Рейнч над тим, щоб перша така Конвенція його партії у Лос Анджелесі захопила всіх, навіть . . . республіканців.

Приготовляючись до свого діла Л. Рейнч казав, що його роботу можна порівняти з важкими трудами продуцента славного американського фільму „Бен Гур". Найвпливовіші особи Демократичної партії, в пошукуванні кандидата на такий важливий пост, майже однодушно спинилися на нім уроджен. Шикаго. Перший звернув був на нього увагу покійний президент Рузвелт, і Л. Рейнч зробив цьому великому державному мужеві велетенські прислуги, найбільше в ділянці радіових виступів під час його передвиборчої кампанії. Цей „господар" Конвенції мусить бути скрізь, мусить тримати в своїх руках усі нитки цього колосального політичного апарату, окрім одного: свого особистого впливу й престижу — на вибір кандидата на майбутнього президента ЗДА. Тут, у цих скомплікованих справах, він звичайна собі, сіра емінеиція.

Найбільшою журбою для цього технічного керманича Конвенції було — подбати про відповідні приміщення для соток делеґатів своєї партії з цілого краю, щоб ця партійна сметанка мала найбільші вигоди персонального порядку, щоб увесь час були вони до диспозиції своїм стейтовим керівникам, лідерам. На його голові такі важливі справи, як телефонічне сполучення делеґатів між собою і з „краєм", а що головне — радіова і телевізійна сітка, що інформує десятки мільйонів населення країни удень і вночі. Багато мороки в нього також з родинами делеґатів, бо, відома річ, багацько делеґатів привезли зі собою до Лос Анджелесу своїх жінок-красунь, діточок та інший сімейний почет. А цей родинний „бал   яст" забирає Рейнчеві найбільше часу й нервів . . Про свої цього роду клопоти він сказав недавно таке: „У Шикаґо, напередодні Конвенції більшість делеґатів прибули самі і після робочої днини всі йшли спати до готелів. Але в Лос Анджелесі не так, тут багацько делеґатів плянує ще й провести своє дозвілля („ґуд таймс"). Наприклад, одна делеґатка привезе з собою десятеро членів своєї родини" . . .

В останніх днях перед Конвенцією Леонард Рейнч просто валився з ніг, але все ж усмішка не сходила з його обличчя. Найбільшим джерелом його енергії в цій передконвенційній толоці було те, що кожний відносився до нього з повним вирозумінням, а деякі незнані Рейнчеві прихильники називали його — „найбільшим демократом" країни . . . Відповідаючи своїм приятелям (а їх у нього тисячі), Л. Рейнч раз-у-раз повторював: „Це була б найбільша для мене честь стати крайовим лідером, але це — виключна прерогатива особи, яку партія вибере на свого президентського кандидата".

Р. Рейнч — екзекутивний директор радіо - телевізійної фабрики і член ради директорів пресової корпорації „Етлента Нюзпейперс", значить, не лише людина високих особистих прикмет, але й добрий бизнесовець. А кожна партійна Конвенція — це, між іншим, бизнес на крайову скалю. Приготування і перебіг кожної такої Конвенції пожирає велетенські гроші, а для тих упривілейованих міст, де вони відбуваються — це, крім слави, ще й джерело поважних (кажуть — мільйонових) прибутків. І всім тим головокружним механізмом керує кожночасний конвенційний менаджер. Некоронований цар чисельного зборупарляменту одної або другої політичної партії ЗДА.

БЕЗСМЕРТНИКИ

Біля Чорного моря
росте така квітка,
Щоб безсмертником
зве її люд степовий.
В ній нагадують чимсь
пелюстки-сухозлітки
З ледь чорнильним
відтінком бузок запашний.

І чи то, що бузок
дорогий мені змалку,
Що навіки з Поліссям
мене він зв'язав,
Я обходив щодня
сонцем спечені балки
І безсмертники в травах
стрільчастих шукав.

Я виходив у степ
в передранішній тиші,
Щоб знайти їх не кілька,
а цілу сім'ю.
Не тому, що в степу
не цвіло красивіших,
Ні, запала ця назва
у душу мою.

Посилав я від моря
знайомим привіти
І безсмертник в конверт
не вложити не міг.
Я хотів розіслати їх
цілому світу:
В нас широкі степи,
квітів досить на всіх.

Вже давно попрощався я
з морем, з степами.
Та на згадку лишилася
квітка одна.
Бережу я цю квітку
для рідної мами:
Може, й справді безсмертя
приносить вона.

ВАЛЕНТИН ГРАБОВСЬКИЙ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ ФОНДУ НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

В прилозі повертаю 4 чеки на $7.40 на Залізний Фонд. Уважаю, що думка добра і що давніше треба було до такого почину приступити.

Ф. Лукіянович
(Филаделфія)

Пересилаю мою дивіденду на ФНП та бажаю успіхів.

Д. Шпак

Ідучи за Вашим закликом з приємністю пересилаю Вам чеки - дивіденди на потреби „Залізного Фонду". Вітаю Вас з цим корисним почином і бажаю якнайкращих успіхів.

Д-р Ярослав Гелета
(Вашингтон)

Повертаю свої два дивідендові чеки на Фонд Наглої Потреби. Щасти Боже у тій праці, що буде доказом нашого патріотизму для українського народу".

Василь Пилипів
(Шикаго)

В прилозі пересилаю дивіденди на заг. суму $29.10 від 153 Відділу. Це перша посилка дивіденд для ФНП. Сподіваюся зібрати $200.

Іван Одежинський

Залучаю чека. Як бувший представник церковного комітету в Ієні (Вюртемберг) у Німеччині, закликаю своїх парафіян, які перебувають у ЗДА, щоб більше причинилися до Фонду Наглої Потреби і надсилали свої пожертви.

М. Пекляк

В залученні повертаю три дивідендові чеки на ФНП. Від себе бажаю Вам багато успіхів у такій шляхетній та поважній акції.

Микола Сивий
з родиною — (Карнеґі)

Дуже добра була думка створити Фонд Наглої Потреби, але ще краще було б, якби Головний Уряд, розсилаючи чеки, долучив відозви до членів, щоб вони пересилали свої дивідендові чеки на ФН-Потреби, як це було подано у „Свободі".

М. Шабінський
(Ембридж, Па.)

В залученні пересилаю 5 дивідендових чеків (11.80 долярів) за цілу мою родину на Фонд Наглої Потреби. Вітаю незвичайно добрий почин і при цьому хочу висловити декілька думок. Я думаю, що було б добре, щоб цей Фонд став зав'язком Українського Залізного Фонду, або й іншої назви, який був би постійною фундацією, і з якого гроші не могли б бути розходовані цілком, а тільки частинно в разі потреби, а більша частина мала б бути вміщена в доходових підприємствах, передусім українських. Тільки прибутки від цілої суми мали б іти щорічно на народні цілі. Збільшення Українського Залізного Фонду, могло б відбуватися або із щорічних членських вкладок, або із записів старших громадян та спадків по них. Найнижча ставка членської вкладки мала б виносити тільки один долляр річно, але важливо, щоб були притягнені всі, усі без винятку люди українського походження через Союзи, або інші товариства. Треба звернути увагу теж і на записи старших громадян та на спадки по них. В кожній місцевості є багато старших людей, чимало й бездітних та без родин, які або є на пенсії, або незабаром будуть. Мастки по них переходять звичайно в не українські руки. Чому б не заопікуватися ними, щоб записали свій масток чи хоч частину його на українські цілі. Розумію, що це важкі справи до здійснення, але вони не є неможливі і вони є потрібні і варті труду. З одного боку, цей фонд міг би допомогти до створення і до розросту і розвитку українських приватних і кооперативних підприємств, а з другого боку згодом прибутки від цього фонду, які ішли б на народні цілі, перевищили б суму всякого роду збірок, а то й елімінували б їх згодом.

Володимир Бровар
(Ґері, Інд.)

МІСТИЧНИЙ СВІТОГЛЯД І ПІДСВІДОМІСТЬ

(Доповідь, виголошена на науковій конференції Т-ва Українських Лікарів Америки і Канади в Торонто, 29-го травня ц. р.)

(2)

Це не зорі впливають на людину, але, навпаки, людська фантазія оживляє небо, зорі, цілу природу фантастичними образами, що стоять між собою у певному відношенні.

Середньовічна альхемія — таємна наука, недоступна для простої людини. Вона повна символів та алегорій, і годі збагнути в альхемії, що є дійсність, а що з'ява. Ляпіс, камінь мудрости, має таку силу, що може всі нешляхетні метали обертати в золото. В цьому криється таємниця так званої трансмутації, що є для декого символом душевних змін людини.

Таємна мова альхемістів — лише символ цих змін. Психоаналізу альхемії подає Юнг у своїй книжці „Психологія і альхемія". Магічний світогляд вельми питомий для середньовіччя. Поняття магії зв'язується з вірою людини в те, що певні божественні або демонічні істоти мають спромогу висилати промені (еманації), які при помочі магічних дій можна переносити на живі або мертві предмети. Тепер ми знаємо, що все так звану магію можна вияснити діянням сугестії або гіпнози. Про одного з магів середньовіччя (XII вік) розказують, як він одного разу серед зими вичарував глядачам у своїм саду образ чарівної весни. Легко здогадатись, що була це лише збірна гіпноза, подібна до штук індійських факірів.

Магія цілковито опановує духове життя примітивних племен, що їх деякі антропологи називають „магічними людьми". Релігія цих племен побудована на вірі в позагробове життя, вірі в богів, демонів та вірі в „табу".

Світогляд сучасної людини назвемо магічно - містично-аморфним. Не зважаючи на поступ науки і цивілізації модерна людина все ще вірить у чари, духи, амулети і талісмани, астрологію, гороскопи і фатальну тринадцятку. Магічний світогляд віддзеркалюється також у модерному окультизмі, як парапсихологія, що займається дослідженням явищ телепатії, ясновидства, відчитування думок та гіпнози. Як вислід науки про атоми, постає так звана „атомарна психологія", за якою матерія є лише формою енергії. Таким чином затирається границя поміж матерією і духовим світом, а поняття часу, простору і речей виступають у зовсім інакшому світлі.

Залишається провести психоаналізу порушеної нами теми. За Юнгом відрізняємо збірну (колективну) і особову підсвідомість. Збірна підсвідомість виростала тисячами років на світогляд, що творився, можливо, від початку існування людини. В цьому світогляді витворилися з часом певні психологічні риси, погляди, образи, що їх Юнг називає архетипами. Архетипи, за Юнгом, це певного роду готовість відтворювати в певних обставинах такі самі, або подібні мітичні образи. Образи ці мають таку силу, що стає ясним, чому мільйони людей підлягають впливам таких самих ідей і зображень.

Юнг відрізняє архетипи збірної і особової підсвідомости. За Юнгом магічні зображення є первісними архетипами збірної підсвідомости. Психологічно беручи, магічні дії пов'язані з певними суґестивними зображеннями в підсвідомості. Особовість первісної людини мало розвинена, і тому вона легко доступна всякого роду суґестіям. Тому ловецьку магію первісної людини знаходимо в усіх ловецьких племен світу від Аляски до Африки.

Суть мітичного світогляду лежить в об'єктивізації. В мітичному способі думання об'єкти (речі) — не те, чим вони справді є, але те, як собі людина їх підсвідомо уявляє. В такий спосіб зродився світ богів, демонів, духів, що становить зміст мітичного думання. Сонце, місяць, зорі, вода, мати-земля, явища природи, як день і ніч, біг сонця, громи і блискавки — символи мітичного світогляду. В мітології численних народів (Вавилон, Індія, Полінезія, Мехіко, Африка) знаходимо зображення світу як три формації. Долішня формація — це пекло, середуща — земля, а горішня — небо. Психоаналітична школа вияснює цей міт так, що долішня формація відповідає підсвідомості, формація землі — свідомості, а небесна сфера — надсвідомості. Чи дійсно думали так люди, які творили цей міт, можливо лиш у своїй підсвідомості, не знаємо певно. Подібні міти про небо, пекло, рай, чотири сторони світу, позагробове життя знаходимо у різних народів. Спільним є міт про створення світу. Звичайно в цих мітах пара богів започатковує світ. Старонордійська саґа говорить, що світ створили три боги із нутра одного велетня. За старомехіканським мітом боги створили світ з одної богині: з її волосся створили дерева, з губ — ріки, з носа і плечей — гори і долини. Нутро велетня, печера, символізує зображення природного народження. Спільними виступають міти про загробове життя. Виявом цих зображень було ховати небіжчика головою в сторону заходу, або ховати голову окремо, як носія душі — звичай, що його знаходимо в передісторичних часах або пізніше у різних народів. З вірою в позагробове життя пов'язаний звичай давати небіжчикові речі, які можуть придатися йому на тому світі. Старовинні греки вкладали небіжчикові в уста гріш оболь, щоб мав він чим заплатити за перевіз через ріку Стикс до раю, а старовинні мехіканці вкладали для цієї самої цілі в гріб небіжчика зерно кукурудзи і забитого пса. Старовинні єгиптяни клали біля мумій молитовники, щоб вони могли скорше порозумітися з богами.

Ми згадували про лікування сном (гіпнозою) в святинях Вавилону, Греції, Риму. Для вияснювання снів (як пізніше Фройд) служили єгипетські сонники. Лікування сном було відоме також в старому Китаї, а в українській народній медицині відомий звичай спати на межі для лікувальних цілей. Деякі мітичні зображення пов'язані з певними культами, як культ ведмедя, орла, змії, бика та ін.

Ми вже згадували про так звану „магічну анатомію", знану в Китаї, Єгипті, Індії і середущій Америці, а в середновіччі в Европі. Згідно з цією анатомією, яка графічно зображувала частини людського тіла, кожний орган стоїть під впливом певних магічних сил (боги, сонце, місяць, зорі). Але може ніде ясніше не виступають архетипи збірної підсвідомости, як у народній медицині всіх народів і в творах малярства та пластики. Хробак, як збудник недуги, виступає вже у вавилонській медицині, як зображення демона, і ліком на нього є заклинання. Той самий хробак і такі самі формою та змістом заклинання знаходимо в народній медицині всіх народів. Контакти, перекази з уст до уст — чи архетипи?

Можемо прийняти або відкинути теорії Юнга про архетипи, але, коли оглядаємо вази, скульптури, образи, все, що людина створила на протязі віків, годі опертися враженню про єдність людського духа.

(Кінець)

Віктор Доманицький

ЛЮБОВ І ПОСВЯТА ТВОРЯТЬ ЧУДА

1) Український хор „Дніпро" в Міннеаполісі — Ст. Полі

Після закінчення 2-ої світової війни тисячі українців знайшлися в таборах і там розвинули різнородну національно - громадську й політичну працю. Переїхавши безпосередньо з европейських таборів до Америки, вони вважали за доцільне продовжувати працю подібного характеру. Але по роках виявилося, що тут інші умови.

Тут почали проявлятися громадські утвори, які ідуть правильнішою дорогою. Вони стараються невсипущою працею над собою доходити до досконалости, а показуючи свої надбання чужинцям, гідно репрезентують українську культуру і свій нарід, з якого вийшли.

Крім того, ті організації, втягаючи до своєї праці українську молодь, дають їй змогу пізнати „рідне" і в цей спосіб знаходиться шлях задержати молодь при українстві.

Такими організаціями є, наприклад, українські аматорські хори, які, як от хор „Дніпро" в Міннеаполісі-Ст. Пол, є виразно соборницького характеру, в них співають як хористи члени різних віровизнань, парафій та політичних партій. Хор „Дніпро" поставив собі за завдання не тільки популяризувати, але також і підвищувати якість власних імпрез.

Хоч хор цей існує лише два роки, але він встиг уже дати одинадцять публічних виступів, з того три концерти у власному заряді. Традицією хору „Дніпро" є старанне, солідне, правдиво мистецьке підготовлення до кожного з своїх публічних виступів. Наприклад, щоб дати свій перший концерт дня 30 жовтня 1958 року, хор відбув сорок вісім регулярних співанок. Коли взяти під увагу, що хор в цілому складається з аматорів, та що всі вони заробляють на своє життя працею, дуже часто фізичною, а співанки відбуваються вечорами по праці, то треба признати, що цим вони виявили й виявляють велику любов до української народної пісні і велику жертвенність та самопосвяту. В дійсності хор перетворився на об'єднання аматорів - ентузіястів української народної пісні. Єдиною втіхою для них є те, що праця не йде намарно, хор з кожним роком, з кожним виступом стає на вищий рівень вокально - хорового мистецтва. І великою кривдою для них є порівнюючи замале зацікавлення виступами хору збоку громадян українського походження в Міннеаполісі-Ст. Полі.

Цього року хор „Дніпро" влаштував під фірмою філії УККА Шевченківське свято, яке відбулося 13-го березня в залі „Бентон Гол". Ця імпреза має більше й ширше значення, вона може бути повчальним прикладом і для інших осередків розселення українців у ЗДА та Канаді, а рівночасно дороговказом для дальшої мистецької праці українців у вільному світі. Тому дозволимо собі обговорити її ширше й глибше.

2) Вечір присвячений пам'яті Т. Шевченка

Головним організатором і виконавцем того вечора був хор „Дніпро" на чолі з його старостою інж. Іваном Яновичем та диригентом хору о. протодияконом Миколою Бринем.

Програма Шевченківського вечора в цьому році складалася з трьох відмінних частин. Перша частина: „Заповіт" — виконав хор „Дніпро", вступне слово сказав голова Відділу УККА — проф. А. Грановський, вірш К. Малицької „Тарас Шевченко" добре продеклямувала мала дівчинка — І. Михайльонка; доповідь на тему „Шевченко-маляр", ілюстрований світляними образами через епідіяскоп, сказав артист - маляр — С. Луцик. В порівнянні з попередніми роками була приємною новиною сама тема доповіді, бо про Шевченка як маляра й ґравера дуже мало говорять на Шевченківських святах. Ще більшою новиною, і то дуже вдалою, була спроба ілюструвати доповідь світляними образами. Глядачі дістали повне уявлення про малярську й ґраверську творчість Т. Шевченка, що принесла йому найвищу позицію, якої міг досягнути образотворчий мистець в царській Росії — звання „академіка ґравюри" єдиної на цілу тогішню Росію Петербурзької Академії Мистецтв.

Друга частина програми: деклямацію прологи до „Неофітів" — виконав В. Вовк; Генделя 4-ту сонату Д-мажор для скрипки, виконав член Американської Симфонічної Оркестри, походження українського — І. Денис, супровід — Р. Зґодова та мелодеклямація „Молітесь, братія", уривок з поеми Т. Шевченка „Гайдамаки", музика Ніни Пащенко, — рецитувала Оксана Бринь, пяніст — Р. Зґодава. Новиною цього року в цьому відділі було запрошення скрипаля такого високого рівня, як маестро І. Денис. Присутні прийняли його виконання з ентузіязмом і овацією. Другою цікавою новиною була спроба ввести в програму вечора мелодіклямацію. Це надзвичайно тяжки й до виконання рід синтетичного драматично-музичного мистецтва. Він вимагає від композитора глибокого розуміння духа поетичної речі, яку ілюструє супровідна музика, а від рецитатора досконалого знання дикції й деклямації при великій музикальності виконавця. В даному випадку музику до мелодеклямації, спеціяльно для цього вечора, написала талановита людина, музично освічена й щиро прив'язана до української культури, але не українського, бо естонського походження. Тому їй трудно було уявити собі той темперамент, гарячий, пристрастний патріотизм і бойовий дух що кривсь під рясою чигиринського архимандрита. Її музика витримана в іншому, спокійнішому темпі, вона написана кля понадземського Нестора - Літописця, а не для Шевченкового ігумена, що святить ножі для повстанців - месників. Тому й рецитаторка — пані О. Бринь не могла дати відповідного прискореного темпа й патріотичного ентузіязму. Вона намагалася дати сцену в якнайближчому характері до задуму поета (Т. Ш.) та все ж таки музичний текст її дещо зв'язував. Назагал, вона добре вив'язалася з своєї тяжкої ситуації і в цілому й цю новину треба визнати вдалою.

Третя частина програми: це шість вокально - хорових творів М. Лисенка, О. Кошиця, Ю. Кириченка, С. Людкевича, К. Стеценка у виконанні хору „Дніпро". Серед них треба відмітити пісню „Ох, і зійди-зійди", (улюблена народна пісня Т. Шевченка), гармонізації О. Кошиця. Виконання цієї пісні українськими хорами трапляється дуже рідко. Центральною точкою цього відділу був „Прометей" — слова О. Коваленка, музика Стеценка - Кошиця. Нажаль, мужеські голоси хору для цієї імпозантної речі були слабо заступлені. В доборі репертуару для хору „Дніпро", судячи по композиторах, представлених слухачам в цьогорічному виступі хору, головну ролю відограло стремління дати слухачам речі високомистецькі й нові, ще не знані в цій місцевості і то максимально різнородні. Але це лише один підхід при речей до репертуару. Існує ще й інший, — для нації недержавної, що бореться за своє „національне обличчя", та за своє право на самовизначення, напевно важливіший. Це — стремління збереження українського „національного обличчя" — духа української народної пісні в хоровому співі. На нашу думку, дух української народної пісні був сильніше підкреслений в першому концерті хору „Дніпро" 1958 р., ніж у цьогорічному його виступі. Це тому, що в першому концерті панівне місце й значення мали найкращі, неперевершені перлини української музики — твори М. Леонтовича та К. Стеценка. Твори цих композиторів — великих знавців „українського стилю" в пісні, ще належно не спопуляризовані в українських масах, і буде лише корисним для української національної справи, коли наші хори будуть їх час до часу повторювати. Хор „Дніпро", особливо його жіночі голоси, заступлені численно, справив і щого року дуже добре враження. Приємно було бачити в рядах хору молоді обличчя — представників нашої молодшої ґенерації.

В цілому вечір показав, що гаряча любов членів хору „Дніпро" до української народної пісні, їх самопосвята, жертвенність і витривалість здібні зробити чудо: аматорський хор виконує, і то виконує добре, речі, які під силу лише капелям, складеним зі співаків - професіоналістів. В цьому заслуга передусім диригента о. В. Бриня та старости хору — інж. І. Яновича, але і хористи заслуговують на подив, пошану та вдячність.

Приємно вражав також порядок, коректність і дисципліна в цілій організації вечора. Програмка, досконала в двох мовах, з дуже рідким, незнаним образом, що представляє Т. Шевченка з палітрою і пензлем в руці під час малювання олійного образу, — на обкладинці. Початок вечора і окремих його частин починалися точно, без запізнень. Цілий вечір не тривав і двох годин.

3) Чи маємо ми плекати нашу рідну пісню, народні звичаї, обряди і традиції

Колись це питання не було дискусійним. Українську народню пісню, звичаї, обряди та традиції українці любили „як рідну матір". Все „рідне" українців об'єднувало, споювало в одне ціле, цементувало, давало всім переконання про „відрубність української культури", про „українське національне обличчя".

Тепер це питання стало дискусійним. Навіть в колах національних мислителів, національних ідеологів. Ось в одному українському збірнику читаємо: „В музичній творчості знову пісня це домінантна форма. Ми є власники геніяльного примітиву і, вдоволені, не можемо розстатися з ним... Ми закохані у наш геніяльний примітив, виводимо його в шараварах і при бандурному співі перед світом, який не розуміє цього, і неприготований починає орієнтуватися, пригадуючи собі примітиви Полінезії, Африки... Геніяльний привітимізм вбиває творчі таланти. Може це єресь, але іноді здається, що Лисенко став жертвою закоханости в пісні". (Стаття М. Шлемкевича: „Душа і пісня" в Збірнику „Українська душа", 1956 р. стор. 52). Віримо авторові цих рядків, що „світ... не розуміє цього". Але сучасний світ багато дечого не розуміє. І за те він дорого заплатить.

Чи можна рівняти українську пісню, особливо історичну, чумацьку, лірично-побутову з музичними примітивами полінезійських та африканських народів, — після того, як фахівці - мурикологи, не лише українські, ствердили надзвичайно широкий діяпазон (розп'яття) тональности, ориґінальність голосоведіння і гармонійність акордів в українських хорових піснях?! Як помирити ці твердження музикологів з твердженням про „геніяльний примітивізм'? Чи не є це зарозумілість творців індивіуальної інтернаціональної — космополітичної музики та їх прихильників? А в нас, українців, чи не є це комплекс „національної меншевартости? Чи для того, щоб приподобатися модерному космополітичному світові, мусимо викинути на смітник цілий наш національний дорібок, — одних пісень понад дев'ять тисяч, — що нагромаджувався й вдосконалювався протягом півтори тисячі літ? Колись цього жадала від нас Візантія, пізніше царська Росія, в наші часи — Російська Комуністична Партія, — а українці все ж зберегли багато з свого „рідного", багато з свого „національного обличчя". Що „світ" втратив своє „національне обличчя" і не розуміє, чому таке обличчя треба мати, це ще зовсім не значить, що це „поступ", що це „вершок культури". Не всі в світі перейшли на „штучні коктейлі" є ще в світі люди, що розуміються на „букеті" народних пісень, дум, звичаїв, обрядів і традицій, відчувають тонкий смак непідробленого національного стилю, цей стиль люблять і шанують. „Геніяльний примітивізм надрайнських народних німецьких мелодій не вбив таланту Р. Вагнера, що вжив цих мелодій для своїх „Нібелюнґів"; примітивізм народних норвезьких пісень не вбив таланту Е. Ріґа, як і наші народні пісні не вбили таланту Т. Шевченка. А от підхід до рідного національного ґрунту М. Гоголя вбив його талант. І це саме, мабуть сталося і з М. Лисенком, коли він почав занадто сильно захоплюватися західньо - европейською космополітичною муз. Але його спадкоємці — М. Леонтович, К. Стеценко та О. Кошиць ближче стали до українського музичного фолкльору і цю помилку М. Лисенка виправили. Космополітизм чи „національний ґрунт" в пісні й музиці — це питання дуже серйозне і рішати його, засуджуючи себе самих і своїх предів, — ще передчасно ще нема переконливих даних.

Педагоги ж цілого світу признають, що патріотизм, любов до всього „рідного" у дітей і молоді найлегше защепити й виплекати при допомозі елементів ріної народної творчости, елементів рідної народної культури, особливо таких, що зображують історичні чи побутові (етнографічні) особливості нації. І оскільки українські народні думи, пісні, фолкльор правдиво та поетично змальовують історію й душу української нації, то навчання нашої молоді дум, пісень і фолкльору, — втягнення нашої молоді в працю українських хорів, фолкльорних і танцювальних ансамблів — це найліпший шлях до збереження „національного обличчя".

4) Напрямні дальшої національної праці українських мистецьких ансамблів

Перед нами 1961ий рік, на який припадає століття з дня смерти нашого генія — Т. Шевченка. Сам Шевченко був „живою енциклопедією" української культури, він мав досконало - тонко й в деталях вирізьблене українське „національне обличчя". Це обличчя вирізьбило йому передовсім його рідне село — „Керелівка" (Кирилівка) на Звенигородщині: там ще малим хлопцем він уважно й з пошаною слухав українські народні пісні і народні думи, казки, перекази, бачив українські народні танки, українські народні звичаї й обряди, і все це стало органічною частиною його душі, його особистої культури. В хвилини надхнення він думав образами, виразами, римами й ритмами українських народних пісень та народних дум, він сам був чудесним виконавцем й інтерпретатором українських народних пісень. Він в молодих літах захоплювався театром і писав українські п'єси, до яких вводив чимало українських народних пісень, — наприклад, „Назар Стодоля".

Тому найдоцільнішою формою вшанування його пам'яті в рік століття з дня його смерти ми вважаємо солідарні спільні імпрези всіх мистецьких ансамблів даної місцевости та її околиць. Найліпшим матеріялом для таких ювілейних імпрез ми вважаємо фолкльористично-етнографічні опери, оперети й співогри українських композиторів, яких є поважне число, але які мало коли або й зовсім не виставлялись на сцені і тому навіть українці мало про них знають.

Для менших осередків ми б радили „Вечерниці", музика Ніщинського (це є друга дія драми Т. Шевченка „Назар Стодоля") або й саму драму „Назар Стодоля".

Для осередків більших і багатших можна було б радити фолкльористично - етнографічні опери: „Гайдамаки", музика К. Стеценка; „Русалчин Великдень", муз. М. Леонтовича; „Купальська іскра", музика Підгорецького або стару оперу „Купало", — музика А. Вахнянина (Львів, 1870). Проблемою є: чи можна у вільному світі знайти нотні партитури цих опер, а якщо вони знайдуться, як їх найскорше розмножити. Але це вже турбота наших музикологів, диригентів, діячів нашого музичного світу та наших оперових співаків.

Зрештою, не виключена річ, що наші композитори у вільному світі встигнуть ще написати нові невелекі опери типу „Вечерниць" Ніщинсько чи „Ноктюрну" М. Лисенка. Бажано, щоб ці нові твори максимально відбили „українське національне обличчя" — дух українського народного мистецтва й фолкльору. Такі опери дали б місце для попису всіх мистецьких чинників даної місцевости: співаків - солістів, хорів, етнографічно - фолкльористичних кружків, костюмерів, малярів-декораторів, танцювальних ансамблів, симфонічних оркестр, інтерпретаторів тощо.

Це була б льокальна систематично - мистецька праця, що досконало відбивала б „українське національне обличчя", дух українського народного мистецтва, а рівночасно і дух творчости та культури Т. Шевченка. І це була б праця, яка могла б зацікавити, притягнути й психічно переродити широкі кола громадян українського походження, — навіть тих, що вже почали забувати рідні традиції, рідне мистецтво, рідну культуру. Ці постановки опер могли б стати нашим „Євшан - зіллям".

Справа ця тяжка для здійснення, але ми певні, що любов до задуманої справи, настирливість, витривалість, самопосвята і жертвенність зроблять чудо і задумана постановка з успіхом виконає своє завдання.

Свято Героїв в Сиракюзах, Н. Й.

Зелені Свята, а разом з ними усталений нашою традицією звичай в той день згадувати наших відомих і невідомих героїв, що полягли в ротьбі за свою державу. 5-го червня на Зелені Свята місцевий Відділ УККА улаштував академію, присвячену пам'яті наших героїв. Відкриваючи свято діючий голова відділу УККА п. Ів. Пігуляк звернув увагу присутніх саме на цей звичай і зазначив, що з могилами поляглих зв'язані не лише слава минулих днів боротьби кожного народу за свою Незалежність, але й майбутнє кожної нації, бо кров поляглих є фундамент, що на ньому збудоване життя сучасних поколінь. То дарма, що в умовах московського окупаційного режиму могили поляглих борців за Незалежність України зносяться і рівняються з землею, бо ми всі знаємо, де ті могили і прийде час, коли наш народ достойно вшанує пам'ять поляглих героїв в своїй власній державі.

Святочну промову прочитала п-ні Людмила Полянська, в якій змалювала життьовий шлях наших славних лицарів, що їх підступно знищила Москва. Та Москва не могла знищити дії тих Героїв, і тому їх імена перетворилися на символи - дороговкази для дальшої безкомпромісової боротьби за „свою омріяну Державу". Панове Головченко та Лозинський гарно провели рецитації. Хочемо відзначити нашу нову художню силу п-і Стефанію Тишко, що прочитала „Хрест серед ланів". Вразила та внутрішня віра в правдивість кожного слова, що без жаної театральної ефектації входила до серця присутніх і тому виступ п-і Тишко зробив незабутнє враження. Збірна деклямація членів Пласту і СУМА, що присвячені нашим знаним і незнаним Героям з виступом наймолодшої учасниці Свята Мартусі Шаран, яка прочитала вірш „Не плач Україно!", були старанно підготовані, а тому не дивно, що присутні захоплено й щиро вітали виступи нашої молоді.

Приємною несподіванкою був виступ наших гостей з Ютики панни Лілеї Волянської, що проспівала „Пісню про рушник" в супроводі фортепіяну, що його досконало вела пнна Христина Чорна. Останньою точкою концертової частини був виступ знаного у нас чоловічого хору „Сурма" під керівництвом п-і Олени Кокодинської. Мусимо зазначити, що кількарічна робота п-і Олени Кокодинської з хором дала найкращі наслідки, бо насьогодні наш хор „Сурма" є мистецьким співочим колективом. Таку змістовну і цікаву програму свята ми мали лише завдяки важкій і відповідальній праці голови культурно-освітньої комісії п. Пиндуса, за що йому щира подяка. Свято закінчилося співом всіма присутніми національного гимну.

М. О.

Видатки на будову нових домів зросли на 9 відсотків

Ню Йорк. — „Енджінірінг Нюз Рекорд" повідомляє, що в перших 27ох тижнях ц. р. вартість заключених будівельних контрактів становила $11,880,700,000, на 9% більше як в тому самому часі минулого року. В попередньому повному тижні заключили контрактів на суму $684,400,-000, а в цьому з чотирма днями праці — $518,700,-000. Збільшений рух панує в будівництві промислових, торговельних і житлових будинків, сума контрактів в цьому тижні виносила тут $250,900,-000, а вартість заключених контрактів на будову публічних домів становила $267,-800,000. Видатки на будову автострад виносили в повному тижні $82,500,000, і контракти в цій ділянці є на 1% більші як в минулому році.

● Неділььне число „Дн Ню Йорк Таймс" з днем 10-го липня подорожчало на 5 центів в районі Ню Йорку, і коштує не 25 тільки 30 центів. В будні цей щоденник коштує і надалі по 5

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

У „Трибуні УНСоюзу", що появилася з датою вівтірка, 7-го червня, був уперше проголошений заклик Головного Уряду УНСоюзу в справі створення при УНСоюзі Фонду Наглої Потреби, що має на меті заздалегідь придбати можливо найбільшу суму „на ратунок життя і волі українців на випадок всенаціональної загрози чи тривоги". Уже в перших днях після проголошення цієї акції, до Головної Канцелярії УНСоюзу та до Редакції „Свободи" почали напливати не тільки голоси ентузіястичної апробати і піддержки цього почину, але й добровільні звороти дивідендових чеків, з яких цей фонд у першу чергу складатиметься. Від того часу пожертви у формі звернених дивідендових чеків від членів УНСоюзу, як і готівкові пожертви невпинно напливають. Друкуючи черговий список, просимо всіх тих, що повертають на ціль Фонду Наглої Потреби дивідендові чеки УНСоюзу, щоб вони ці чеки ОБОВ'ЯЗКОВО підписували, бо без підпису чек не має вартости, а повернення його назад до жертводавця для підпису вимагає часу та зайвої праці. Рівночасно із зворотами чеків та пожертвами надходять численні листи, в яких члени УНСоюзу і громадяни висловлюють свою опінію в справі цього Фонду. Частину цих голосів друкуємо.

СПИСОК ч. 3

Аннюк И.
Артимишин Ю.
Вакай И.
Баран С.
Баранецький П.
Башта Д.
Бернадин А.
Білик Г.
Білик В.
Білецький В., д-р.
Білецький И.
Боднар І.
Борко Р.
Бойко Е.
Бойко А.
Бури С.
Бутрій Т.
Василів С.
Василюк І.
Ващик Я.
Віскун М.
Вішка І.
Візевський І.
Вовк А.
Войтанівський С.
Волков В.
Волошин М.
Волошин Т.
Волошин В.
Врублівський М.
Врублівський О.
Врублівський П.
Вишневецький И.
Галамай Ю.
Галущинська Ю.
Гарасим Г.
Гасяк І.
Гасяк С.
Гасяк Т.
Гасяк М.
Генковський М.
Генковський В.
Глинянський С.
Голод Ф.
Горняк І.
Грабар И.
Грималяк Ф.
Гриценко М.
Гриценко В.
Гупало М.
Гупало М.
Гусак К.
Галонська Д.
Ґеха Д.
Гіна В.
Ґудзовський А.
Ґуль И.
Ґураль М.
Данилюк Л.
Данківський И.
Дацишин А.
Дацишин И.
Дебайло К.
Демчишин А.
Демчишин Б.
Демчишин И.
Дидик Д.
Дидик М.
Дидик М.
Дідченко Д.
Дідченко Г.
Дядишок О.
Дорожинський О.
Дорожинський М.
Дорожинський Л.
Дорожинський В.
Дубей С.
Дубівка А.
Дуцилович М.
Джума М.

Енріч І.
Енріч К.
Жук В.
Загаркевич В.
Заклинський М.
Запаринюк П.
Зелінська Х.
Зелінська Е.
Зелінський А.
Іващук В.
Іващук Е.
Іващук М.
Качмарський О.
Качмарська В.
Квасній В.
Кіцак Н.
Клюфас В.
Клюфас О.
Клюфас С.
Коваль З.
Коваль Е.
Ковалевич Я.
Ковалевич С.
Когут А.
Коропецька М.
Корсун В.
Корсун Г.
Корсун А.
Козик Ю.
Кравчук А.
Кравчук Г.
Кравчук В.
Куропась А.
Куропась М.
Куропась В.
Кухта В.
Кучер И.
Левинський Ю.
Левинський К.
Левинський Е.
Лехнер В.
Ліщак І.
Ліщак П.
Ліщак П. А.
Луців Е.
Маминівський И.
Мандюк Н.
Мандюк В.
Мартинович П.
Мартинишин М.
Мартинюк И.
Мацик И.
Мацьків Б.
Мацьків Т.
Мацюк Р.
Мачковський М. д-р.
Мачковський Л.
Мінчак М.
Мінчак И.
Мік Н.
Мосевич І.
Мосевич Л.
Наконечний К.
Недільський М.
Николайчук Т.
Нинка І.
Оглобин А.
Олеар Р.
Олійник О.
Олійник Д.
Онишкевич Н.
Онишкевич Л.
Отенбайт А.
Павчак И.
Паламар Н.
Панкевич К.
Панкевич В.
Панкевич Б.
Панчишин С.
Парийський П.
Паславський В

Паславський Ю.
Паславський В.
Педен Г.
Педен Е.
Педен Я.
Педен Р.
Педен Д.
Перейма О.
Пиндус І.
Пінський И.
Плекан С.
Подольський С.
Поцинтилюк Т.
Поцинтилюк Д.
Предко М.
Пригода І.
Прокопик В.
Пуцило С.
Пуцило Н.
Радинський Е.
Радинський Р.
Радинський Т.
Радинський В.
Радинський Д.
Рапавий С.
Реновець В.
Рибалт А.
Рибалт М.
Ройовський А.
Ровдич С.
Рудницький В., д-р.
Савицька А.
Салик С.
Савицький Ю.
Савицька М.
Савчук І.
Савчук Н.
Сак В.
Сарко В.
Сідорович А.
Терлецький С.
Ткалич И.
Тимчишин І.
Типовицький Е.
Товарницький М.
Тростянський Я.
Труфин В.
Федак П.
Фединський Ю. д-р.
Флюнт Р.
Халупа Т.
Харів М.
Хомиц Н.
Хомич К.
Чайківська М.
Чайківський М.
Чопек І.
Шабатура І.
Шаран М.
Шатун П.
Швець А.
Швець П.
Швець М.
Шестовський А.
Шкляр В.
Шкляр С.
Шкляр І.
Шкляр Е.
Шмокалюк А.
Штогрин И.
Шеретюк Р.
Щербанюк И.
Якимяк І.
Якимяк К.
Якимяк С.
Якимяк О.
Якимяк І.
Янів П.
Янів М.
Ярема И.

Сума повернених чеків	$492.86
Напередно проголошено	$654.42
Разом...	$1,147.28

БАТЬКИ! ЗВ'ЯЖІТЬ ЗАМОЛОДУ ВАШИХ ДІТЕЙ З НАЙСТАРШОЮ, НАЙБІЛЬШОЮ И НАЙБАГАТШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ УСТАНОВОЮ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ, ЯКОЮ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ЩОБ ЗАПЕВНИТИ ЇМ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ, А НАШІЙ ГРОМАДІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ НОВОГО СВІДОМОГО ЧЛЕНА!

Спорт

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІГА

Червона Зоря (Югославія) — Сампдорія (Італія) 1:1 (1:0)

Ню Йорк. — 9 липня. Змагання ці почались демонстрацією змагунів Червоної Зорі, коли через помилку відіграно гимн королівської Югославії замість їхнього нового гимну „Гей, Сльоване". В часі музики італійські змагуни стояли на струнко, натомість югослави мов на даний знак, почали подавати м'яча, бігати та підскакувати. Велика частина 8,704 глядачів прийняла поведінку змагунів окликами обурення та свистами. Виявилося, що провід М. Ф. Ліги закупив перед змаганнями платівку з восьми різними гимнами, несвідомий того, що награний там гимн Югославії старий.

Червона Зоря вела вже в третій хвилині зі стрілу Моравича 1:0. Дальші атаки на ворота італійців Югослави, не зважаючи на перевагу в цій півгрі, не зуміли закріпиди вищим циферним вислідом. В другій половині італійці що раз частіше доходили до голосу, але щойно в 74-ій хвилині гри вирівняли, марнуючи перед і після цього багато нагод на здобуття воріт. Одинокі ворота здобули італійці мабуть з офсайду, якого не спостеріг суддя, який теж надто поквапно подиктував карного до Червоної Зорі в першій півгрі. Карного стріленого в середину воріт зловив притомний воротар Юкіцевич. Стрільцем воріт для Сампдорії був Л. Тосчі. Суддя Н. Далквіст із Шикаго.

Спортінґ Клюб (Португалія) — Норкепінґ (Швеція) 4:3 (1:1)

Ню Йорк, 10 липня. — Шведи робили враження більш повільних та може і втомлених внаслідок непривичної для них горячі ц. дня. Швидші і твердші португальці можуть ще зробити несподіванку навіть котромусь із кандидатів на першуна дивізії. Ворота для Спортінґ Клюбу здобули: Пуґлія, Гуґо, Дісґо і Фернандо. Стрільцями воріт для шведів були: Йоганстон 2 (одні з карного) та Янсен.

Банґу (Бразилія) — Рапід (Австрія) 3:2 (2:1)

Другі змагання на цьому ж грищі в присутності рекордового числа 19,804 глядачів були куди кращі та цікавіші. Рапід, значно сильніший як у своїх попередніх змаганнях вже в 5-ій хвилині вів зі стрілу Скочіка, та вів дуже обережну гру дефензивними лініями, які ввесь час держалися позаду. Це не давало змоги відповідно підсилювати м'ячами лінії нападу, але паралізувало в більшості наступи дуже швидких бразилійців. Ганапі на помочі зустрічався з найкращим змагуном М. Ф. Ліги Адеміром, але обидва вони були настільки обережні, що не рискували при зустрічах зі собою втратити м'яча і тому скоро відвідали його співзмагунам. Ворота для Банґу здобули Бето, Карльос і Зозімо, так що в 58-ій хвилині гри бразилійці вели вже 3:1. Австрійці зуміли однак зменшити циферну різницю програної другими воротами, що їх стрілив у 77-ій хвилині Скочік.

Стан показника М. Ф. Ліґи на 11 липня 1960

	вор.	точ.
1. Банґу	4:0	7:2
2. Червона Зоря	3:1	6:3
3. Спортінґ Кл.	2:0	4:3
4. Сампдорія	1:3	1:5
5. Рапід	0:4	4:8
6. Норкепінґ	0:2	3:4

Календарець гор М. Ф. Ліґи:

Субота, 16 липня, год. 8.30. Банґу (Бразилія) — Спортінґ Клюб (Португалія).

Неділя, 17 липня, год 2.00. Сампдорія (Італія) — Норкепінґ (Швеція).

Середа, 20 липня, год. 8.30. Банґу (Бразилія) — Норкепінґ (Швеція).

Всі гри на грищі Польо Ґравндс, Ню Йорк.

В. С.

Аденауер за повернення Німеччині забраних Польщею і Совєтами німецьких земель

Дюссельдорф. — Промовляючи до 80.000 німців евакуйованих із Східньої Прусії, зібраних на місцевому спортовому стадіоні, західньонімецький канцлер Конрад Аденауер заявив, що населення Східньої Прусії мусить одержати право самовизначення і що Німеччині мають бути повернені забрані їй у висліді війни і поділені між Совєтами і Польщею землі Східньої Прусії. Аденауер висловив не тільки надію, але й певність, що день визволення Східньої Прусії недалекий і що вже незабаром 1.500.000 німців із цієї области зможуть повернутися на землю, що належала їм протягом 700 літ. На думку Аденауера, ліквідація роз'єднання Німеччини, значить, її об'єднання мусить відбутися у висліді порозуміння між Сходом і Заходом. Все це станеться тільки тоді, як німці будуть об'єднані і залишаться льояльні до Заходу. Промова Аденауера була пронизана націоналістичними нотками, зокрема, коли він говорив про німецьку працю, німецьку культуру і німецького християнського духа у формуванні цих областей. Сьогодні ці землі в занепаді й частинно під польською адміністрацією і частинно під окупацією Совєтів, перемінили їх у мілітарну базу проти Заходу. Анексію цих земель поляками і совєтами і виселення з них німців Аденауер назвав „порушенням міжнародного права". Провідник східньопруських німців д-р Альфред Гіллє, висловлюючи вимогу повернення Німеччині забраних земель, заявив, що німці готові співпрацювати з поляками над їх відбудовою і розвитком і вдержувати з ними дружні взаємини, бо на цих землях є досить місця для обидвох народів.

XII-ий Собор ГПЦ в Канаді

(Закінчення зі стор. 1-ої)

та організаційний стан Церкви і після цього Собор приступив до виконання намічевої програми, яка включала обговорення і вирішення таких справ як зміна статуту Церкви, асоціяція Колеґії св. Андрея з університетом Манітоби, створення допомогового і пенсійного фонду для священиків, церковного будівельного фонду, поширення праці Ради Української Школи й місійної діяльности Церкви в додатку до ін. питань, які мають безпосереднє відношення до життя Церкви. Справу зміни чартеру рішено передати чартерово-статутовій комісії і проводові Церкви для дальшого розгляду й опрацювання. Собор пройшов в діловому настрою і закінчився в суботу 2-го липня ввечері. В неділю в Катедрі Пресв. Тройці відбулася Архиєрейська Служба Божа з участю 3-ох Владик, а після Служби Божої спільний обід, на якому було багато делеґатів Собору та гостей.

Провінція Катанґа відокремилася від Конґо і проголосила свою незалежність

Леопольдвіль, Конґо. — Найбагатша провінція новоствореної Республіки Конґо, проголосила дня 10 липня ц. р., після десяти днів перебування в складі цієї республіки свою повну незалежність. Прем'єр Катанґи Моісе Чомбе сповістив у радіо, що керована ним провінція, проголосивши свою повну незалежність від Конґо, вдержуватиме економічні зв'язки з Бельгією. Водночас із цим, як повідомляють із столиці Катанґи Елізабетвілю, в цій провінції встановлено виняткований стан. Викликані збунтованими вояками заворушення тривають далі. Звернення прем'єра Чомбе до Північної Родезії за поміччю для встановлення порядку в країні залишилось без успіху і тому теж Чомбе був примушений задержати на території Катанґи бельгійські війська, вимагаючи разом з цим дальших військових підкріплень від командування бельгійських збройних сил в Бельгії. Прем'єр республіки Конґо Люмумба, запротестував проти закликання військової допомоги від Північної Родезії, пробував був переговорювати з прем'єром Катанґи Чомбе, щоб запобігти зокрема відокремленню Катанґи від Конґо, але ж його намагання залишилися даремними. Бої збунтованих бельгійських вояків проти бельгійських військ в інших провінціях Конґо продовжуються і прем'єр Люмумба звернувся до Об'єднаних Націй з проханням допомогти новій республіці в організації її армії, зокрема у вишколі і поповненні її офіцерського складу. Своє прохання до ОН Люмумба передав через репрезентанта ОН Конґо д-ра Ралфа Бонча.

Прем'єр конґійської провінції Катанґа Моісе Чомбе

Шість сенаторів бойкотують конвенцію

Лос Анджелес. — Журналісти ствердили, що немає на Конвенції 6-ох південних сенаторів, між якими є колишній кандидат на віце-президента в 1952 і 1956 роках сен. Джан Дж. Старкман з Алабами, сен. Естес Кіфовер із Теннессі, який веде виборчу кампанію за свій перевибір, а також сенатори Ричард Рассел із Джорджії, який в 1952 був кандидатом на президента; сен. Гаррі Ф. Бирд із Вірджінії, сен. Вілліс Робертсон із Вірджінії, сен. Лістер Гілл з Алабами, Аллен Еллендер із Луїзіяни і сен. Герман Талмадж із Джорджії, які бойкотують цьогорічну демократичну конвенцію. Неприсутність цих сенаторів свідчить про те, що вони не є вдоволені з усіх демократичних кандидатів на президента, і що вони після конвенції зможуть заявити, що не погоджуються з тією кандидатурою, яка перемогла на конвенції. Журналісти пригадують, що в подібній ситуації в світі відбулася републіканська номінаційна Конвенція у Филаделфії в 1940 році, коли Гітлер зайняв був Францію і загрожував Англії, і коли републіканці найменували були на свого кандидата Венделла Вілкі. Тепер люди цікавляться закордонною політикою, але обидві партії не дуже різняться в тому, як треба вирішувати закордонні проблеми. Одна делеґатка на конвенції сказала: „Конвенції можуть зробити що хочуть, але відповідальні люди зроблять те, що треба зробити, коли прийде на це час". Присутні на конвенції менше цікавляться внутрішньою політикою, з якої найбільше цікавить всіх справа лікарської допомоги старшим особам, а після неї федеральна допомога школам і справа фармерської надвишки.

Пластові табори на Бобрівці, Конн.

Якщо ви з-під Ню Йорку чи його околиць, то ви напевно проробите біля 150 миль і попадете, як то кажуть на „кінець" світу. Кажу на „кінець", бо коли ви з'їхали з шляху ч. 183 і в'їхали в ліс, і коли ви закінчили цю польову чи пак лісову дорогу, то ви попадаєте в саме серце Бобрівки. Тут вже крапка. Дорога кінчається, а з табору стежки ведуть вас на всі сторони світу. Коли ви приїхали сюди вперше, то, сказавши правду, перше враження неміцно то приємне, а ще коли ви приїхали перед всіма. Але як табір починає оживати новими прибулими, коли ви між ними стрічаєте знайомих, табір з хвилини на хвилину стає для вас приємніший, і ви починаєте почувати себе добре, а кажуть, що ті пластунки чи пластуни, які вперше тут завітали й хотіли негайно звідсілля втікати, то по кількох днях писали додому до батьків, що вони вже дому вертатися не хочуть. Таку метаморфозу пережив і автор тих рядків, коли 2-го липня привіз до табору свою доню. А вечером, коли відкрито офіційно табір, коли нашу дітвору „умундурували, коли падали слова „Стійко! Спочинь, На прапор глянь" і т. д., то ви вже надобре зжилися з новими таборовиками, лиця яких сяяли вдовіллям, бо вони вже почували себе в своєму середовищі.

Відкриття табору було 2-го липня ввечорі. На майдані, на якому відкрито табори в присутності батьків і під спів пластового гимну, піднесено прапори. Відкрив табори голова Окрж. Таб. Комісії пл. сен. Ст. Чайковський, після чого передав команду над таборами: ст. пл. Скоб Богданові Балкові, стар. пл. Вірлиці Галі Савчак, пл. сен. Анні Домчевській і пл. сен. Якову Шеґринові. Медичну опіку обняла п. Марія Лисяк. Ратівник таборів — Ярослав Гарасимів. Інструкторство українознавства обняв проф. Мирон Заклинський. Адміністрацію таборів веде п. Ст. Оприско, а фін. реф. став меценас Василь Грицина, який рівночасно внеділі дякує, а устав церковний меценас знає, ак неоднн богослов. Кухня находиться під керівництвом п. Катрі Оприско. Ще додамо, що духову опіку обняв над табором кат. о. Маселко, а над праославними о. прот. Леонід Долинський. Стан дітвори виносив 122 особи — як це видно з наказу. Сам наказ викликав у всіх присутніх багато приємних думок. Згадано там про рідний край і романтику таборів. Згадано про пласт, його виховні цілі.

На таборі люди переживали трагедію, що сталася в Шикаґо. Про неї згадав і о. Маселко в проповіді. Пані переживали її глибоко, немов власну. І якось легко віддихали на згадку, що на Бобрівці немає такої небезпеки, яка могла би грозити нещастям нашій дітворі.

По наказі табори стали функціонувати, їх закрито для батьків і почалося таборове життя, повне молодечих пригод. Батьки мали змогу приглядатися муштрі своєї дітвори, неодин не міг пізнати в „розвезеній" своїй дитині таку дисципліну й послух до своєї комендантки, чи коменданта.

Із сповним спокоєм на душі, дитина залишилась під вправною опікою таборової команди, ви з жалем покидали новітню козацьку „Хортицю", яку назвали Бобрівкою. А коли ви хочете побачити рідні наші ластівки й то багато їх, то не забудьте поїхати на Бобрівку й там поспати під їхніми гніздами.

п-я-к

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні Збори 117 Відділу „Запорозької Січі", відбудуться в суботу, дня 16-го липня 1960 р., в год. 7-ій веч., в приміщенні при 33 Іст 7-ма вул., на 1-му пов. в Ню Йорку. Всіх членів просимо явитися точно. — С. Кучма, предс.; В. Калина, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во І. Франка, Відд. 372, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 16-го липня 1960 р., в год. 7:30 веч., в залі, як звичайно. На порядку: звіт фін. секретаря, перечитання кореспонденції та інші справи. Проситься членів вирівняти свої довги та приєднувати нових членів до УНСоюзу. — П. Шило, рек. секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Повідомляється членів Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 234, що Піврічні Збори відбудуться в суботу, дня 16-го липня 1960 р., в УНДомі, в год. 7:30 веч. Буде звіт Управи за минулий півр'к і полагодження деяких важливих справ. — І. Іваник, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, вібудуться в суботу, 16-го липня 1960 р., в год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо всіх на Збори. — І. Вурний, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 156, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 16-го липня 1960 р., точно в год. 8:30 веч., в Громадському Домі. З огляду на важливість багатьох справ, просимо про численну участь. — В. Новак, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Управа 175 Відд., Б-ва ім. св. о. Миколая, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 16 липня 1960 р., в год. 7-ій веч., в залі УНДому, при вул. Мартін. Проситься членів прибути та вплатити чл. вкладки. — Я. Вазюк, предс.; І. Кальниченко, кас.; Ст. П. Крупка, секр.

МІЛВОКІ, Виск. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 103, повідомляє усіх своїх членів, що Піврічні Збори відбудуться в суботу, 16 липня 1960 р., в церковній залі, при Савт 11 вул. і Вест Вашинґтон, в год. 7-ій веч. Проситься усіх членів прибути на ці Збори, без різниці, чи член платить річно чи місячно. Довгуючих членів просимо вирівняти свої вкладки, бо в противному разі, они будуть суспендовані. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що приймання вкладок буде в суботу, 16-го липня 1960 р., від год. 3-4 по пол., в Н. Домі, при 847 Н. Френклін вул. Через літній час урядування в неділю не буде, тільки в суботу. — І. Скочиляс, предс.; О. Штогрин, секр.

ГАРТФОРД, Конн. — Управа Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 277 подає до відома членів, що в суботу, дня 16-го липня 1960 р., від год. 2-ої до 5-ої по пол., в Укр. Амер. Горож. Клюбі, при 51-53 Вґітморе вул., буде урядувати фін. секретар Відділу, а зокрема приймати вкладки та видавати чеки-дивіденду. Цього ж дня, у пізнішому часі, секретар урядувати не буде. Апелюємо до членства точно вплачувати свої вкладки, щоб не наражуватись на суспендування. Управа Відділу закликає всіх членів взяти масову участь в Імпрезі, яку уряджує Комітет Поневолених Неросійських Народів. — В. Гафткович, фін. секр.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую тата
СТЕФАНА ВЕНЬКА,
зі с. Сівчани, пов. Перемишль, який останньо перебував у Вітенберґу. Пошукує донька Вікторія, замужна Вучковська. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу мого чоловіка:

Michajlo BUCZKOWSKI
2450 W. 6th Street
Cleveland 13, Ohio, USA
Заграничні газети прошу передрукувати.

Пошукую
МАРІЮ ЗВІДНЕВИЧ.
До 1930 р. проживала у Польщі, с. Сянічок, місто Сянік, в 1931 р. виїхала до Америки, де проживала в Ню Йорку, в Брукліні. Пошукує її сестра, Гелена Настин, по чоловікові Вінтанова. Хто знав би її адресу, або вона сама, прошу писати до:

Gregory ANDRUSHKO
9211 Greenwood Avenue
Chicago 19, Ill., USA

ТАРЗАН ч. 4485. Нова постать

Щасливі відпочивальники товпилися на покладі французького корабля „Льорейн". Було повно сміху і радости...

Але в теплому трюмі корабля була нужда, там скривалася жалісна постать...

Жан Дюран, колись славний лікар, а тепер, внаслідок жахливих обставин — втікач!